Lázeňské místo

HOUŠTKA

Stanice železniční:

STARÁ BOLESLAV sev.-záp. dráhy,
BRANDÝS n. L. (via Čelákovice) st. dr.

Pošta a telegr. stanice

v **STARÉ BOLESLAVI.**

Železité, solné, boro-jedličnaté

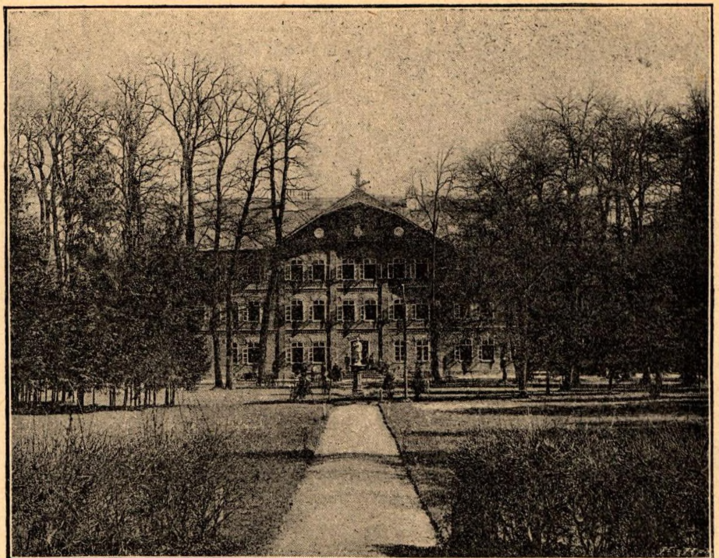
LÁZNĚ

vanové, parní a skapací.

Vydáno nákladem ředitelství lázní.

Tiskem Jos. R. Vilímka
v Praze.

Lázeňský dům v Houštce.

LÁZEŇSKÉ MÍSTO

HOUŠTKA

U ST. BOLESLAVI.

Železité, solné, boro-jedličnaté lázně vanové, parní a skapací.

V PRAZE.
Vydáno nákladem ředitelství lázní.
Tiskem Jos. R. Vilímka.

P. T.

Rozbor chemický, jejž profesor na c. k. české vysoké škole technické v Praze, pan Antonín Bělohoubek, jakož i bakteriologický, kterýž universitní profesor pan MDr. Gustav Kabrhel po delším a nejdůkladnějším prozkoumání nám předložili, svým významem a důležitostí daleko předstihly očekávání nížepsaného ředitelství, tak že toto uznalo za nutné rozšířením co největším zmíněných výsledků ve způsobě brožury platného a zaslouženého ocenění českých lázní v Houštce podporovati a nejen odborným, nýbrž i širším kruhům v známost uvésti.

Brožura obsahuje i podrobnou indikaci lázeňského a obvodního lékaře v Staré Boleslavi pana MUDra. Jana Vítra.

Dle zvláštní tabulky (na str. 24. a 25.) lze »poměr železitých lázní v Čechách« nejlépe posouditi; vyplývá z ní, že pramen v Houštce prameni Ferdinandovu v lázních Marianských se téměř vyrovnává a tím nepopíratelně důležitosť svoji prokazuje.

Cenníky bytů i restaurace, jakož i přehled okolních výletních míst jest k závěrku připojen.

Odporučujíce brožuru tuto bedlivému prozkoumání, píšeme se

v úctě nejdokonalejší

Ředitelství lázní v Houštce.

OBSAH:

Z dějin Houštky.

Země Česká, jež oplývá tolikerým bohatstvím přírodním, honosí se také nevšedním počtem zřídel léčivých, kolem nichž postupem času vznikly osady, místa a města lázeňská, z kterých nejedno nabylo proslulosti světové. K menším, však nemalé oblibě v obecenstvu českém se těšícím lázním, náleží právem také lázeňské místo Houška či lépe Houštka, prostírající se blíže starobylého Brandýsa nad Labem.

Krajina rozkládající se kolem tohoto města náležela k panství brandýsskému, jež od dávných dob se nalézalo v držení komory království Českého. Ke statku tomu patřila i Boleslav Stará i luhy, porostliny a lesy bujné na východ od ní podél pravého břehu Labe se rozkládající. Hlavní les vyrůstal původně na nížině utvořené nánosy a náplavy a hojnými rameny pobočnými řeky Labe a její přítoku Jizery pro-

tkané a zbahněné. Mimo jiné slynul též věkovitými duby; mezi mohutnými kmeny těchto velikánů lesních bujil podrost tvořící neproniknutelnou téměř houšť, pro kteroužto okolnosť již od nepamětných dob les ten i celá krajina »Houštkou« byla nazývána.

Původně nesouvisela »Houštka« se Starou Boleslaví, poněvadž mezi oběma místy protékala Jizera, jak zřejmě vysvítá z mapy panství brandýsského, již narýsoval roku 1640 vlašský inženýr Carlo Cappi. Později vybrázdila si Jizera rozlícená koryto nové ve východní části Houštky, vzdálenější od Staré Boleslavi nežli bylo řečiště její původní, z kteréhož se zachovala toliko jediná velká tůně, povahy rybníka či jezera, zvaná Staré Labe, jež se nalézá u vsi Písku, sousedící s Boleslaví Starou, a je přepnuta mostem dřevěným, do Houšky vedoucím. Leč na jihu Staré Boleslavi se nachází ještě jedna rozsáhlejší tůně. Obě tůně považovati sluší za pozůstatky bývalých rukávů vodotečů labských a jizerských a jsou hojně oživeny rybami. Tato nížina polabská, na níž se střídaly lesy s luhy, močály a vodotoky od dob dávnověkých, hostila hojnosť zvěře všeliké a byla často navštěvována panovníky českými a jejich družinami loveckými. Později pak, byvši sloučena s lesy okolními (nynějšího revíru zelenoboudeckého), stala se oborou královskou, jež také jmenovitě za panování císaře a krále Rudolfa II. co do rozsáhlosti své i co do bohatství svého na zvěř všelikou k nejpřednějším oborám království Českého se čítala a spolu s Hluchovem zvláštním lesmistrem spravována byla.

Na počátku tohoto věku pojala vrchní správa komorního statku brandýsského úmysl odvod-

niti a vysušiti močálovitou krajinu, obklopující Boleslav Starou. Za tou příčinou dubový les i podrost houštecký z části vyklučen, aby větru i světlu slunečnímu usnadnil se přístup k půdě vodou přesycené a zřizovaly se strouhy trativodné do Labe. Při kácení jednoho dubu věkovitého objevil se pramen vody železité, jejž tehdejší nadlesní Josef Neumann dal zroubiti a zabezpečiti. V této způsobě nazýván byl pramen ten »Studnicí Matky Boží Pomocné«; kromě toho objeveno bylo ještě několik jiných zřídel menších, jež však prodlením času upadly v zapomenutí. Nadlesní připomenutý, zkusiv blahodárné účinky lázně z vody hlavního pramene jím odkrytého, pilně se koupal ve vodě oné po několik roků a také jiné na užitečné následky užívání oné vody železité a na přípravu lázní pozorna činil. Pověsť o léčivé moci vody ze »Studny Matky Boží Pomocné« rozšířila se záhy po celé krajině a za nedlouho užíval ji také ke koupání a omývání lid ze širokého okolí. Lázní poněkud jen vhodných tehdy při prameni nebylo, nýbrž zřízena tu byla toliko dřevěná budova hrazená a střechou krytá, v níž navštěvovatelé Houštky a pramene železitého při nepohodě nalézali prostého, ač vítaného útulku. Již tehdy se zanášela správa panství brandýsského úmyslem založiti u zřídla léčivého hostinec, leč k provedení či uskutečnění jeho nedošlo.

Roku 1813 zavítal na zámek brandýsský J. V. císař a král František I. a za svého delšího pobytu zhusta sobě vyjížděl do okolí, zvláště ale do Houštky, již sobě vzácnou měrou oblíbil jednak pro mnohé její krásy přírodní, jednak pro ctihodné stáří dubů věkovitých a jednak pro hojnosť zvěře vysoké, která v stínu lesů roz-

sáhlých vítaného útulku nacházela. Zalíbení, které panovník nepokrytě projevoval za častého prodlívání v Houštce, ač tehdy byla přístupnou jen po cestách na hrubo ražených polovičním pralesem tamnějším, podnítilo brandýsského nadlesního Neumanna k všelikým pracím, jimiž snažil se dodati Houštce rázu parku přirozeného. Tak založil chodníky a cesty ve všech směrech, vysušil místa močálovitá a slatinná a dal probrati les jen pokud toho potřeba nevyhnutelná vyžadovala, ušetřiv všechny staré a krásné stromy ojedinělé i ve skupinách k sobě se družící a osvědčil se vůbec ve veškerém konání svém jako bystrý, důmyslný a jemnocitný přítel nevšedních půvabů přírodních. Ze Staré Boleslavi kázal vysázeti po obou stranách do Houštky silné vedoucí stromořadí topolové, jež se táhne kolem tůně Houštku obklopující; blíže místa, u kterého stezka luční z Brandýsa do onoho stromořadí vbíhá, položil most přes tůni připomenutou a tím valně usnadnil příchod do Houštky. Podobné stromořadí zřídil také podél silnice spojující Boleslav Starou s Brandýsem, a při samém břehu Labe na místě od nepaměti »Hluchovem« zvaném založil háj stinný, jenž brzo vzrostl na útulný les.

Okolo roku 1820 k podnětu nadlesního Neumanna dal tehdejší vrchní panství brandýsského Jan Wolfram vystavěti při prameni v Houštce nevelkou budovu lázeňskou, zřízení dosti prostého, a pokračoval v další úpravě háje a lesa okolního tak, že když r. 1824 císař a král František I. ve společnosti nejjasnější choti své Karoliny Augusty a v průvodu četných hodnostářů zavítal opět na zámek brandýsský, získaly si Houštka i lázně její v nové úpravě své chvály jeho v míře

plné a vrchní správě panství brandýsskéko, zejména ale nadlesnímu Josefu Neumannovi byla vyslovena spokojenosť nejvyšší. To pohnulo Neumanna k prosbě, aby se směla Houštka jmenovati na počesť manželů císařských a královských »Františkovy luhy« (Franzens-Au) a lázně houštecké »Lázněmi Karolininými« (Karolinenbad). Leč názvy tyto se neujaly a za krátko nabyly opět práv svých názvy původní. Aby zachoval Neumann památku vznešené návštěvy »Houštky« se strany císaře a krále Františka I. a choti jeho vznešené, dal zříditi v parku houšteckém pomník ve způsobě sloupu kamenného s případným nadpisem vytesaným do desky mramorové.

Těmito událostmi rozšířila se pověsť o Houštce a jejích lázních po celých Čechách a návštěvovatelů přibývalo co rok, prostých i vznešených, kteří přicházeli, aby se stali účastni léčivých účinků železité vody ze »Studnice Matky Boží Pomocné« a aby se osvěžili pobytem v krajině honosící se tolikerými přednostmi přírodními. V září r. 1833 zavítal císař a král František I. po třetí na zámek brandýsský a poctil návštěvou svou lázně houštecké i okolí jejich půvabné. V této době i přední šlechtické rodiny zvláště však české k pravidelným hostům Houštky náležely, jež bytův nacházely buď na zámku brandýsském anebo v městě Brandýse, pod ním se prostírajícím.

Na paměť četných vyléčení i z vděčnosti za objevení zřídla léčivého podnítil nadlesní Josef Neumann založení kaple v Houštce, kterýžto úmysl k místu přiveden byl přispěním panství brandýsského, četných šlechticů a jiných dobrodincův, především ale obětovným přispěním

velkovévodkyně Marie Karoliny z Berry, jež tehdáž na zámku brandýsském přebývala, a jejíž podobizna dosud zdobí hlavní schodiště téhož zámku. Roku 1834 byla kaple ta, »Povýšení svatého kříže«, tehdejším proboštem staroboleslavským Karlem hrabětem z Coudenhove slavnostně vysvěcena; v letech padesátých však spustla a byla roku 1867 rozebrána a nahrazena křížem. Když pak se císař a král Ferdinand Dobrotivý s nejjasnější chotí svou ubíral z Vídně do Prahy ke korunovaci, pozdržel se 29. a 30. srpna 1836 na cestě své na zámku brandýsském a navštívil v četném a skvělém průvodu svém z nejpřednějších hodnostářů zemských a říšských se skládajícím Houštku a její lázně, živě se zajímav o léčivá jejích zřídla železitá. V téže době byla při lázeňské budově, ze dvou křídel se skládající, vystavěna úpravnější místnosť hostinská a dřevěná síň taneční, aby se vyhovělo pohodlí a zábavě četných návštěvovatelů lázní, jež záhy se staly také velice oblíbeným místem výletním nejen obyvatelstva krajin vůkolních, nýbrž i Pražanů. Z celého tohoto zřízení původního zachoval se po dnešní dobu pouze starý altán stojící poblíže vchodu pravého křídla lázní.

Dobu od r. 1830 do 1840 sluší považovati za nejskvělejší dobu vývoje Houštky v první polovině tohoto věku, poněvadž léčivé účinky její vody železité také vynikajícími muži, účinkujícími v oboru lékařském i vědeckém, plnou měrou byly uznány a oceněny. Tak podrobil professor chemie a fysiky na universitě pražské Pleischl železitou vodu houšteckou na dobu tehdejší velmi podrobnému rozboru lučebnému, jehož výsledky tuto klademe.

Voda ze »Studnice Matky Boží« obsahovala v 10·000 částích váhy své:

síranu draselnatého . .	0·00484	částí
síranu sodnatého . . .	0·00256	»
chloridu draselnatého .	0·00699	»
chloridu sodnatého . .	0·11209	»
uhličitanu sodnatého . .	0·15161	»
uhličitanu lithnatého . .	0·00218	»
uhličitanu železnatého .	0·42162	»
uhličitanu manganatého	0·11574	»
uhličitanu vápenatého .	1·30084	»
uhličitanu hořečnatého .	0·10143	»
kyseliny křemičité . . .	0·19345	»
úhrnem všech částí .	2.41335	

Profesor pak lékařství při témže učení vysokém MUDr. Antonín Jungmann se pronáší o téže vodě v pojednání svém, uveřejněném r. 1831 (v časopise musejním), jak následuje:

»Studnice Matky Boží« má vodu tichou, čistou, světlou, bez vůně, chuti slabě svěravé, inkoustové, čpavé, ježto v libře (o 32 lotech) 1·850 granu stálých látek obsahuje. Soli neobsahuje mnoho, více pak železa, vápna, germíku (rozuměj mangánu) a náleží mezi vody alkalické, slané železité, za kterouž příčinou také se může prospěšně potřebovati ku posílení v slabosti, v osutinách, v ochromění, ve zžídnutí, v trpení žilou, po ztrátě krve, ve vředích zevnitřních, ve křivici atd. —

Tato voda osvědčila se zvláště při léčení nedokrevnosti, bledničky a jiných nemocí ženských, skrofulosy a tuberkulosy, pakostnice a hostce a nemocí čivních.

Asi r. 1842 nastal úpadek lázní houšteckých, jež ztratily předního ochrance svého nadlesního Josefa Neumanna úmrtím a počátkem druhé poloviny tohoto věku octly se téměř v úplné opuštěnosti. Asi roku 1857 najal je p. Krása, cukrář a měšťan brandýsský a snaze jeho se podařilo zájem obecenstva pro ně znovu vzbuditi. Rok k roku přibývalo navštěvovatelů, nejprvé výletníků, kteří v Houštce vyhledávali zotavení a zábavy, a později i chorých, již přicházeli, aby se léčili hlavně vodou ze zřídla »Matky Boží«.

R. 1860. přešlo panství brandýsské i s Houštkou, do té doby náležející komoře království Českého, v majetek Leopolda II., velkovévody toskánského. Po úmrtí jeho připadla Houštka arciknížeti Karlu Salvatorovi, kdežto arcikníže Ludvík zdědil zámek brandýsský spolu s částí panství na levém břehu Labe se rozkládající.

Touto změnou majitele nastaly Houštce dny lepší a radostnější. Arcikníže Karel Salvator si upřímně oblíbil krajinu houšteckou i lesy okolní a oceniv léčivé účinky vody z jejího zřídla železitého, umínil si zvelebiti a povznésti lázně, nevyhovující více zvětšeným požadavkům i pohodlí hostí, jichž rok od roku více úlevu i vyléčení v chorobách v Houštce vyhledávalo. Úmysl svůj uvedl ve skutek a roku 1867 byly lázně i s hostincem přestavěny, nádherný dvoupatrový dům lázeňský nově zbudován a vše pohodlně, vkusně, ano elegantně zřízeno. Také park houštecký doznal velmi pěkné úpravy a rozšíření a v okolních lesích borových (na Písku i v revíru zelenoboudeckém) byly založeny nové cesty a procházky. Tím, pak svědomitou správou lékařskou i přičiněním správy hospodářské byly podmínky k novému rozkvětu lázní v Houštce

položeny a obecenstvo vděčně je uznavši projevovalo spokojení své nad obratem tím, stále vzrůstající návštěvou.

Po dvaceti letech asi péče o Houštku a lázně její poněkud utuchla, hosté počali řídnouti, poněvadž správa lázní nevyhovovala, jak tvrdili, přáním jejich měrou dostatečnou, a lázně pozbývaly své přítažlivosti, tak že arcikníže Karel Salvator se rozhodl prodati Houštku.

V květnu roku 1892 získala je koupí firma: Jan Stöhr a synové (velkoobchod dřívím v Praze) a ujavši se v držení jejich pečuje od této doby všemožně o povznesení a znovuzvelebení lázní houšteckých, jichž zřídlo »Matky Boží Pomocné« náleží k českým léčivým pramenům nejbohatším na uhličitan železnatý, hostící kromě toho jiné ještě součástky léčivé, jako sloučeniny litnaté, manganaté a arsénové, jež význam jeho v ohledu naznačeném v nemalé míře zvětšují.

V březnu r. 1897 přešla Houštka v majetek První záložny na Vysokém Mýtě, kteráž o zvelebení její horlivě se stará.

Tak zejména docílila vysušení Houštky, dávno pociťované to nutnosti, tím, že odvodnila Staré Labe, Houštku obklopující, zřízením strouhy po louce ve výměře 13 jiter 1070 □° za 14.500 zl. koupené s Labem tekoucím.

Dále zaopatřila Houštce dobrou pitnou vodu, nechavši ji c. k. bakteriologickým ústavem prozkoumati a zřídivši potřebná čerpadla.

Vůbec hledí nynější majitelka, První záložna, pp. návštěvníkům Houštky pobyt tamtéž všemožně zpříjemniti.

Výsledky

chemického zkoumání vody ze zřídla »Matky Boží Pomocné« v Houštce.

I. Voda je bezprostředně po načerpání čirá a čistá; stojí-li asi 15 minut na vzduchu, objeví se v ní první počátky slabé opalisace bělavé, později vydatnější odstín do modrava, na to se dostavuje nepatrné žlutavé zabarvení a po uplynutí asi 60 minut nabude ve vrstvě 50 cm. mocné barvy nažloutlé a silné opalisace; na hladině vody po té lze postihnouti blanku doužkující, jež ve způsobě »šumu« popíná také hladinu vodní ve studni.

Zahřívá-li se voda čerstvě čerpaná znenáhla až po bod varu, dostavují se svrchu vylíčené výjevy v době krátké a na to se voda silněji a silněji zakaluje a do rezova zbarvuje, při čemž v četných bublinkách unikají plyny, z nichž nejdůležitější je plyn uhličitý, jak později bude doloženo. Za klidu, po svaření vody, se vyloučí patrná usedlina povahy klkovité a vzezření okrovitého na dně nádoby.

Za čerstva načerpaná voda stále vyhazuje bublinky plynové (perlí) ve sklenici, kteréžto bublinky záhy v hojném počtu přilínají ku vnitřním stěnám nádoby. Voda právě načerpaná čpí zcela slabě po sírovodíku a po té po uhlovodících; třepá-li se v baňce z pola naplněné, lze zápach podotčený zřejměji poněkud rozpoznati. Zahřívá-li se znenáhle, objeví se po krátké době zplodiny těkavé slabě aromaticky, poněkud po silici terpentinové zapáchající, později po těkavých kyselinách mastných (mravenčí a máselné) vonící, na to vůně upomínající na odvary rostlinné a na konec zápach po prsti.

Reakce vody právě načerpané je zřejmě kyselou, neb proužky modrého papíru lakmusového zbarvily se silně červeně bezprostředně po ponoření jich do vody. Po projití asi jedné minuty, zřejměji po dvou minutách, ostaví-li se sklenice s vodou i s papírem lakmusovým na vzduchu, počne červeně zbarvený papír lakmusový modrý opět původní barvy své nabývati ve směru od hladiny vody dolů a prodlením asi 25 minut má opět původní barvu svou, t. j. modrou; rychleji vystřídají se oba výjevy, pakli že se modrý lakmusový papír, ponořený do vody právě načerpané a červeně zbarvený, ponechá na vzduchu po vyjmutí z vody. Voda reaguje po 25 až 30 minutách obojetně, stojí-li na vzduchu v nádobě otevřené. V nádobách zahrazených i po několikaměsíčním stání reaguje vždy ještě slabě kysele, barvíc modrý papír lakmusový fialově. Ovařená voda však se honosí reakcí zřejmě zásaditou. Voda, z které se byl vyloučil kal povahy okrovité v nádobě uzavřené, a jež po zčeření obsahuje již jenom sledy železa, byvši vařena, bělavě se zakaluje

a po ovaření osazuje bílou, práškovitou usedlinu, která po době nedlouhé nabývá vzezření krystalického; v zředěné kyselině solné se rozpouští ssedlina ona za prudkého šumění; v podstatě své se skládá z uhličitanu vápenatého.

Odkouří-li se podíl vody nezčeřené na vodní lázni do sucha, zanechá výparek hnědožlutavý, okrovitý, povahy místy krystallickozrnité; byv žíhán, barví se výparek onen (hlavně na dně mísky platinové) šedě až černošedě, šíře zplodiny zapáchající po hořícím papíru a na konec po vyžíhání nabývá barvy hnědavonarudlé. Odkouří-li se větší množství vody až na malý poměrně objem, lze je ve vyloučeninách vzezření klkatého postihnouti jednak drobnější klčky hydrooxydu železitého rezovitě zbarvené, a jednak hrubší klky temně hnědé barvy, jež v podstatě obsahují látky trouchovité čili huminové.

Z výparku nežíhaného i žíhaného vybavuje zředěná kyselina solná hojně plynu uhličitého za prudkého šumění.

Průměrná váha měrná vody houštecké obnášela 1·000276 při teplotě 18·9^{0} C.

II. Při kvalitativném rozboru chemickém, jemuž byly podrobeny přiměřeně velké podíly vody, objeveny methodami vůbec známými součástky v řádcích níže položených zevrubně uvedené.

1. Ze vzdušin, rozpuštěných ve vodě houštecké, byla na jisto postavena přítomnosť plynu uhličitého ve množství značném a ve způsobě napolo vázané a volné; dále uhlovodíků v podílech menších a sírovodíku ve sledech; kromě toho byly přítomny obě hlavní součástky vzduchu, t. j. kyslík a dusík.

2. Z látek ústrojných byly vyšetřeny sloučeniny huminové, jmenovitě také kyseliny pramenová a pramenitá (Quellsatzsäure, Quellsäure), maličký podíl pryskyřice barvy nažloutlé, sledy silice rázu terpentinového a sledy mastných kyselin těkavých.

3. Z látek neústrojných byly objeveny v podílech větších kyseliny: křemičitá, sírová a uhličitá ve způsobě vázané; kysličníky: železnatý, manganatý, vápenatý, pak chlor (v chloridech); v podílech menších kyseliny: fosforečná, dusičná a arseničná; kysličníky: hlinitý a lithnatý, pak amoniak; ve sledech: kyselina borová, fluor, pak kysličníky: rubidnatý, barnatý a měďnatý.

4. Kysličníky: césnatý a strontnatý, pak kyselinu dusíkovou nepodařilo se vyšetřiti; rovně nebyla zjištěna přítomnosť jodu a bromu.

Výsledky, jež byly získány kvantitativním rozborem chemickým vody čerpané ze zřídla »Matky Boží Pomocné« v Houštce, jsou seřaděny v níže položených třech přehledech, z nichž prvý obsahuje uhličitany ve způsobě sloučenin normálných, druhý tytéž sloučeniny ve způsobě solí kyselých a vodnatých, a třetí tytéž sloučeniny ve způsobě dvojuhličitanů bezvodých.

Ještě sluší připomenouti, že průměrná teplota zřídla činí $+9^0$ C., že měrná váha vody vyšetřena při 18·9^0 C. činila 1·000278, že množství výparku z 1000 gr. vody vysušeného 180^0 C. obnášelo 332·197 milligr., že ztráta žíháním tohoto výparku vzniklá činila 79·214 milligramů a že zbytek po vyžíhání výparku vážil 252·983 milligramů. —

A. Přehled prvý.

Uhličitany jsou pojaty do počtu ve způsobě solí normálných.

jest obsaženo:	V 1000 gr. vody milligramů	V 10.000 gr. vody gr.
1. uhličitanu železnatého ($Fe\ CO_3$)	53·373	0·53373
2. uhličitanu manganatého ($Mn\ CO_3$)	13·657	0·13657
3. uhličitanu hořečnatého ($Mg\ CO_3$)	21·023	0·21023
4. uhličitanu vápenatého ($Ca\ CO_3$) .	189·561	1·89561
5. síranu vápenatého ($Ca\ SO_4$) . . .	3·485	0·03485
6. síranu draselnatého ($K_2\ SO_4$) . .	9·777	0·09777
7. uhličitanu sodnatého ($Na_2\ CO_3$) .	0·009	0·00009
8. fosforečňanu sodnatého ($Na_3\ PO_4$)	5·943	0·05943
9. arseničnanu sodnatého ($Na_3\ AsO_4$)	0·172	0·00172
10. dusičnanu sodnatého ($Na\ NO_3$) .	6·184	0·06184
11. pramenanu sodnatého	10·618	0·10618
12. pramenitanu sodnatého	2·598	0·02598
13. chloridu amonatého ($NH_4\ Cl$) . .	0·974	0·0974
14. chloridu sodnatého ($Na\ Cl$)	6·187	0·06187
15. chloridu lithnatého ($Li\ Cl$)	5·557	0·05557
16. kysličníku hlinitého ($Al_2\ O_3$) . . .	1·919	0·01919
17. kysličníku křemičitého ($Si\ O_2$) . .	18·494	0·18494
18. látek pryskyřnatých a j.	3·251	0·03251
19. jiných sloučenin ústrojných . . .	2·233	0·02233
20. kyseliny uhličité na polo vázané (jako CO_2)	119·889	1·19889
21. kyseliny uhličité volné (jako CO_2)	93·924	0·93924
které je při teplotě $+9^0$ C. a za tlaku 760 m/m	49·26 c/m³	492·6 c/m³
22. kysličníku měďnatého ($Cu\ O$) . .	sledy	sledy
23. kysličníku barnatého ($Ba\ O$) . . .	sledy	sledy
24. kysličníku rubídnatého (Rb_2O) . .	sledy	sledy
25. kyseliny borové	sledy	sledy
26. fluoru	sledy	sledy

B. Přehled druhý.

Uhličitany jsou pojaty do počtu ve způsobě kyselých uhličitanů vodnatých.

jest obsaženo:	V 1000 gr. vody milligramů	V 10.000 gr. vody gr.
1. kyselého uhličitanu železnatého ($Fe\,CO_3 + H_2\,CO_3$)	90·311	0·90311
2. kyselého uhličitanu manganatého ($Mn\,CO_3 + H_2\,CO_3$)	23·178	0·23178
3. kyselého uhličitanu hořečnatého ($Mg\,CO_3 + H_2\,CO_3$)	41·104	0·41104
4. kyselého uhličitanu vápenatého ($Ca\,CO_3 + H_2\,CO_3$)	341·656	3·41656
5. síranu vápenatého ($Ca\,SO_4$)	3·485	0·03485
6. síranu draselnatého ($K_2\,SO_4$) . . .	9·777	0·09777
7. kyselého uhličitanu sodnatého ($Na\,HCO_3$)	0·016	0·00016
8. fosforečnanu sodnatého ($Na_3\,PO_4$)	5·943	0·05943
9. arseničnanu sodnatého ($Na_3\,AsO_4$)	0·172	0·00172
10. dusičnanu sodnatého ($Na\,NO_3$) . .	6·184	0·06184
11. chloridu sodnatého ($Na\,Cl$)	6·187	0·06187
12. pramenanu sodnatého	10·618	0·10618
13. pramenitanu sodnatého	2·598	0·02598
14. chloridu amonatého ($NH_4\,Cl$) . . .	0·974	0·00974
15. chloridu lithnatého ($L\,Cl$)	5·557	0·05557
16. kysličníku hlinitého ($Al_2\,O_3$)	1·919	0·01919
17. kysličníku křemičitého ($Si\,O_2$) . . .	18·494	0·18494
18. látek pryskyřnatých a j.	3·251	0·03251
19. jiných sloučenin ústrojných	2·233	0·02233
20. kyseliny uhličité volné (jako CO_2)	93·924	0·93924
které je při teplotě $+ 9^0$ C. a za tlaku 760 m/m	49·259 c/m^3	492·59 c/m^3

C. Přehled třetí.

Uhličitany jsou pojaty do počtu jako bezvodé dvojuhličitany.

jest obsaženo:	V 1000 gr. vody milligramů	V 10.000 gr. vody gr.
1. dvojuhličitanu železnatého ($Fe CO_3 + CO_2$)	73·618	0·73618
2. dvojuhličitanu manganatého ($Mn CO_3 + CO_2$)	18·878	0·18878
3. dvojuhličitanu horečnatého ($Mg CO_3 + CO_2$)	32·035	0·32035
4. dvojuhličitanu vápen. ($Ca CO_3 + CO_2$)	272·968	2·72968
5. síranu vápenatého ($Ca SO_4$)	3·485	0·03485
6. síranu draselnatého ($K_2 SO_4$)	9·777	0·09777
7. dvojuhličitanu sodnatého ($Na_4 CO_3 + CO_2$)	0·013	0·00013
8. fosforečnanu sodnatého ($Na_3 PO_4$)	5·943	0·05943
9. arseničnanu sodnatého ($Na_3 AO_4$)	0·172	0·00172
10. dusičnanu sodnatého ($Na NO_3$)	6·184	0·06184
11. pramenanu sodnatého	10·618	0·10618
12. pramenitanu sodnatého	2·598	0·02598
13. chloridu sodnatého ($Na Cl$)	6·187	0·06187
14. chloridu amonatého ($NH_4 Cl$)	0·974	0·00974
15. chloridu lithnatého ($Li Cl$)	5·557	0·05557
16. kysličníku hlinitého ($Al_2 O_3$)	1·919	0.01919
17. kysličníku křemičitého ($Si O_2$)	18·494	0·18494
18. látek pryskyřnatých a j.	3·251	0·03251
19. jiných sloučenin ústrojných	2·233	0·02233
20. kyseliny uhličité volné (jako CO_2)	93·924	0·93924
které je při teplotě $+ 9^0$ C. a za tlaku 760^0 m/m	49·259 c/m³	492·59 c/m³

III. Z výsledkův zevrubného zkoumání vody ze zřídla »Matky Boží Pomocné« v Houštce u Brandýsa nad Labem právě vyplývá, že nejpodstatnějšími součástkami jejími jsou: železo, mangan, arsen a lithium, z nichž prvé dvě obsaženy jsou ve vodě té ve způsobě kyselých uhličitanů, třetí ve způsobě arseničnanu sodnatého a čtvrtá ve způsobě chloridu lithnatého. Aby se získalo správné měřítko k posouzení podílu těchto součástek i vzájemného poměru jejich kvantitativného, byly seřaděny dotyčné součástky pokud stanoveny byly chemickým rozborem v nejznámějších minerálných vodách železitých království Českého v tabulce následující (viz str. 24. a 25.) a z cizích vod byla připojena toliko ona z Levica (v jižním Tyrolsku), jež se těší vynikající pověsti jako voda léčivá

Číslo	Jméno lázní	Jméno zřídla
1	Jánské lázně	Hlavní zřídlo
2	***Toušeň u Čelakovic***	***Voda železitá***
3	Liebverda	Ocelité zřídlo
4	Sternbergské lázně u Slaného	Jindřichovo zřídlo
5	***Ostrovské lázně u Brandýsa n. Lab***	***Železité zřídlo***
6	Sternbergské lázně u Slaného	Selenino zřídlo
7	Mariánské lázně	Křížový pramen
8	Libušiny lázně u Bechyně	Karlův pramen
9	Františkovy lázně	Langenbruck nový pramen východní
10	***Houštka u Brandýsa n. Lab***	***Zřídlo »Matky Boži Pomocné«***
11	***Marianské lázně***	***Pramen Ferdinandův***
12	Františkovy lázně	Cartellierovo západní zřídlo ocelovité
13	Liebverda	Pramen Vilémův
14	Kynžvart	Kyselka Eleonořina
15	Kynžvart	Zřídlo Viktorovo
16	Mariánské lázně	Pramen Ambrožův
17	Lervico v jižním Tyrolsku	Kyselka

10.000 gr. vody obsahuje gramů				Jméno analytika a rok zkoumání vody
dvojuhličitanů		arseničnanu sodnatého	chloridu lithnatého	
železnatého	manganatého			
0·0903	0·0088	—	—	Redtenbacher roku 1860
0·1835	*0·0034*	—	—	*Frant. Štolba r 1891*
0·3040	—	—	—	Redtenbacher roku ?
0·3140	—	—	—	Quadrat roku 1848
0·3146	*0·0411*	—	sledy	***Fr. Štolba** roku 1892*
0.3240	—	—	—	Quadrat roku 1848
0·4840	0·0420	—	sledy	Rajský roku 1859
0·5432	0·1698	0·0022	0·1823	August Bělohoubek 1888
0·5470	0·0460	—	0·0190	Gintl roku 1880
0·7362	*0·1888*	*0·0017*	*0·0556*	*Ant Bělohoubek r 1893*
0·7370	*0·1840*	—	*0·2190*	***Gintl** roku 1879*
0·7810	—	—	—	Roehleder roku 1864
0·997	—	—	—	Reuss roku ?
1·0270	0·048	—	—	Lerch r. 1862
1·1780	0·0580	—	—	Lerch r. 1862
1·6670	0·0250	—	0·0050	Gintl r. 1880
1·2800	—	0·0165	—	Monetti roku 1861

Z přehledu tohoto vychází na jevo, že voda ze zřídla »Matky Boží Pomocné« v Houštce náleží k minerálním vodám uhličitanem železnatým nejbohatším v království Českém, v kteréžto příčině a s ohledem na její podíl kyselého uhličitanu manganatého se vyrovnává vodě z proslulého zřídla Ferdinandova v Marianských Lázních. Ale voda ze zřídla Matky Boží Pomocné v Houštce obsahuje také podíly chloridu lithnatého a arseničnanu sodnatého, z nichž poslední v ostatních českých vodách minerálných, kromě oné z Lázní Libušiných v Bechyni, nalezen nebyl ve množství, jež by se bylo dalo vyšetřiti dle kolikosti.

Zřídlo »Matky Boží Pomocné« v Houštce u Brandýsa n. Lab. obsahuje tudíž vodu alkalinickou, arseno-lithnato-manganato-železitou, jež vzhledem ke složení svému chemickému náleží k nejvzácnějším minerálným vodám království Českého.

(Výňatek ze zevrubné zprávy o výsledku chemického zkoumání vody ze zřídla »Matky Boží Pomocné« z lázní houšteckých u Brandýsa nad Labem, uveřejněné ve IV. ročníku »Časopisu pro průmysl chemický«!)

V Praze, dne 31. měsíce prosince 1893.

Antonín Bělohoubek,

r. v. profesor při c. k. české vysoké škole technické v Praze, mimořádný člen c. k. zemské rady zdravotní, přísežný znalec chemický u c. k zemského soudu v Praze atd.

Dobré zdání bakteriologické.

Na vyzvání p. Stöhra, majitele lázní »Houštka«, uvázal se podepsaný v bakteriologické prozkoumání vody léčebné studně v lázních dotyčných.

Za tím účelem odebral se podepsaný osobně dne 4. a 13. června 1893 do zmíněných lázní, aby jednak načerpal si sám zkoušky vody k bakteriologickému prozkoumání potřebné, jednak aby sám nabyl názoru o místním položení dotyčné studně.

K docílení co možná přesných výsledků zkoumání bakteriologického byly základní plotny pro další vyšetřování nutné ulity na místě samém, t. j. v Houštce, které ovšem se vší opatrností v případě tom nutnou byly přivezeny do ústavu v Praze.

Co se týče bližších podrobností zkoumání bakteriologického, nepovažuje podepsaný za potřebné je uváděti, poněvadž jeho práce z oboru hygieny a bakteriologie jsou toho dostatečným dokladem, že všude užito method přesných a osvědčených.

Výsledky bakteriologického vyšetření.

A. Počet bakterielních zárodků.

Maximální počet bakterielních zárodků v 1 cm. vody obsažených 60.
Minimální počet bakterielních zárodků v 1 cm. vody obsažených 30.
Střední hodnota počtu bakterielních zárodků v 1 cm. vody obsažených 40.

B. Druhy bakterielních zárodků.

1. Bacillus punctatus (Zimmermann).
2. Bacillus implexus (Zimmermann).
3. Bacillus plynotvorný (Eisenberg).
4. Bacillus Vlamosus (Lustig).

Kromě těchto druhů známých nalezeny dva bacilly, jichž vlastnosti neodpovídaly známým dosud nalezeným mikroorganismům, od jiných autorů popsaným. Proto dovoluje si podepsaný podati jich popis, při čemž jednoho z nich chce nazývati bacillem α, druhého pak bacillem β.

Bacillus α.

Malý krátký bacillus pohyblivý.

Vzezření jeho kolonií na plotnách gelatinových velmi karakteristické. Kolonie jeví totiž při mikroskopickém ohledání tvar upomínající na svíjející se červy.

Zkapalnění pokračuje na plotnách dosti rychle, při čemž zmíněný tvar se ztrácí a kolonie ukazují toliko tvar nepravidelný.

Ve vpichu gelatinovém zkapalňuje podél celého vpichu. Avšak při povrchu gelatiny zkapalnění je mohutnější, tak že v této části po-

kračuje zkapalnění celým průřezem zkoumavky. Na dně zkapalněného kanálku orangová ssedlina.

Na agar-agar dává bacillus α povlak průhledný, tak že barva agar-agar průsvitá.

Na bramboru dává bacillus α orangový povlak.

B a c i l l u s β.

Malý, krátký bacillus, pohyblivý. Na gelatinových plotnách roste v podobě malých puntičkovaných kolonií, nezkapalňujících. Při ohledání mikroskopickém jeví kolonie hrubozrnitou skladbu. Na některých koloniích zrna mají podlouhlý tvar a jsou uspořádána radiálně, což podmiňuje velmi karakteristický tvar kolonie.

Ve vpichu gelatinovém roste podél celého bodnutí na povrchu poněkud šířeji.

Nezkapalňuje.

Na bramboru tvoří hnědožlutý povlak.

Na agar-agar tvoří bílý povlak.

Z druhů nalezených není žádný pathogenní.

Z uvedených resultátů jest zřejmo, že voda léčebné studně v Houštce především neobsahuje žádné bakterie choroboplodné neb druhy závadné.

Dále z uvedených resultátů vysvítá, že voda dotyčná vykazuje menší počet bakterielních zárodků, než jaký obyčejně vody studničné chovají.

Lze říci, že v příčině počtu bakterielních zárodků voda léčebné studně v Houštce se podobá čistým vodám pramenitým.

Za podporujícího činitele pro tak malé množství bakterielních zárodků lze zajisté vedle jiných okolností považovati jednak kyselou reakci

vody, jednak přítomnosť kyselin huminových a kyselého uhličitanu železnatého*), jednak značnou spotřebu vody k účelům lázeňským.

Vzhledem k resultátům svrchu uvedeným lze tudíž o vodě léčebné studně v Houštce pronésti úsudek v ten smysl, že táž, **chovajíc minimální počet bakterielních zárodků vůbec a neobsahujíc žádné bakterie závadné neb choroboplodné, vyhovuje velmi dobře požadavkům hygienickým po stránce bakterielní na vody toho druhu kladeným.**

Praha, 12. června 1893.

Dr. ***Gustav Kabrhel,***
c. k. professor hygieny při c. k. české universitě.

*) Viz dobrozdání chemické.

Indikace MUDra Jana Vítra,

lázeňského a obvodního lékaře v St. Boleslavi

o vodě Houštecké po prozkoumání chemického a bakteriologického rozboru a její dosavadních účinků po dobu 25letého působení:

Vaše Blahorodí!

Ku velect. přání Vašemu dovoluji si sdělovati, že dle analyse provedené jest voda v Houštce jednou z nejlepších vod železitých, jak se již ostatně z dřívějších její účinků blahodárných při nemocech souditi dalo. Doufám, že podaří se nám rozmnožiti řadu nemocných, kteří ku léčení do Houštky zavítají, a že budou výsledky takové, že se stane Houštka skutečným a znamenitým místem léčivým, pravým místem lázeňským.

Voda v Houštce nejlépe působí častým a pravidelným užíváním koupelí:

I. Při chudokrevnosti, ať tato již spojena s nemocí, nebo výsledkem nemoci, ať vystupuje jako onemocnění samostatné — blednička (chlorosis). Zvláště lze odporučiti zdejší kuru oněm chudokrevným, kteří při tom tuberkulosou

trpí, poněvadž poloha Houštky a pěkné lesy celé léčení podporovati mohou.

II. Dají se koupele doporučiti všem, nemocemi na výživě sešlým a oslabeným, zvláště dámám po nemocech děložních, rovněž při katarrhech děložních a pod.

Dobré jsou výsledky při bezčmýrných (příčinou-li zvláště chudokrevnosť) a při čmýře nepravidelné.

III. Znamenitě prospívají koupele nemocným rheumatismy, zejména počasnými (subakutními), ať kloubovými, ať svalovými, k čemu napomáhá i zařízená v lázních koupel parní.

IV. Dále dají se lázně doporučiti při nemocech nervových, zvláště při počasných nemocech míšních, jako tabetikům, zejména ve stadiu praeataktickém, ale i ve případech takových nemocí, již déle trvajících, kde také znamenitě napomáhati bude massage a elektrotherapie. Z těchto důvodů dají se lázně doporučiti i při

V. zánětech čivů periferních. Rovněž jsou dobré výsledky

VI. při neuralgiích, zvláště nervu sedacího (ischias).

VII. Zvláště pak lze doporučiti lázně při neurasthenii.

VIII. Dále mohu lázně doporučiti při habituelní zácpě, kde mnoho zároveň rozhoduje douche a massage.

IX. Při městkách (haemorrhoidy). Vůbec při nepravidelnostech ve stolici a nepravidelném zažívání.

X. Při chronických katarrhech střevních.

Indikace povšechná:

XI. Všem oslabeným a rekonvalescentům zvláště po nemocech horečnatých.

Pro chudokrevné upravena jest voda železitá i k pití, čehož účinky blahodárné v brzku se objevují.

M. U. Dr. ***Jan Vítr,***
lázeňský a obvodní lékař ve Staré Boleslavi.

Výletní místa

v okolí lázní „Houštka“.

A. **Blízké**:

I. »Zelená bouda« — stále lesem — odtud čtvrt hodiny cesty přes Otradovice ku Jizeře, v samé blízkosti této Výšina u vsi Skorkova, s níž jest pěkný rozhled na Benátky, Lysou a Pojizeří.

II. Mnoho pěkných partií lesních, jako u čtyrech kamenů, výšina hlavenecká (u vsi téhož jmena) s rozkošnou vyhlídkou ku Brandýsu, Středohoří atd.

B. **Ze vzdálenějších**

uvádíme asi $1^1/_2$ hodiny cesty vzdálené:

III. Čihadla se zámkem a pěkným parkem »Bon repos«. Zámek leží na výšině a jest odtud pěkný rozhled na Jizeru. Cesta tam vede přes Zelenou boudu, tedy až k Jizeře pořád lesem.

IV. Za Brandýsem (asi z prvé poloviny XIV. století) památná zřícenina »bašta Jenštýnská«.

V. Vlakem možno vykonati polodenní výlety do Lysé; pěkný zámek a park.

VI. Do Přerova u Čelakovic, kdež nalézá se starobylý zámek s parkem arcivévody Toskánského.

VII. Labský Kostelec, Košátky (park).

C. **Celodenní výlety**:

VIII. Měšice, zámek a park hraběte Nostice, spojeno s návštěvou blízkých Lobkovic, kdež nalézá se hrob Palackého.

IX. Mělník se svými památnostmi.

X. Pěkný a krátký výlet byl by též ještě do Jiren u Mstětic, kde jest v zámku pěkný anglický park.

Mimo to Stará Boleslav a Brandýs n. L., čtvrt hodiny od Houštky vzdálené, jsou historickými památkami bohaté a zajímavé.

Ceny lázní:

1	zvláštní parní a skapací lázeň . . zl.	1.—
1	» skapací lázeň	—.50
1	společná parní a skapací lázeň . . .	—.50
1	» skapací lázeň	—.40
1	borojehličnatá lázeň ve vaně I. třídy .	—.70
1	» » » » II. » .	—.50
1	solná lázeň ve vaně I. třídy	—.80
1	» » » » II. »	—.60
1	železitá lázeň ve vaně I. třídy . . .	—.50
1	» » » » II. » . . .	—.30

V předplacení:

6	společných lázní parních a skapacích .	2.70
6	» » skapacích	1.80
6	lázní borojehličnatých ve vaně I. třídy	3.30
6	» » » » II. »	2.40
6	» solných ve vaně I. třídy . . .	3.80
6	» » » » II. » . . .	2.90
6	» železitých ve vaně I. třídy . .	2.40
6	» » » » II. třídy . .	1.50

Při těchto cenách patří ke koupeli I. třídy utěradlo s ručníkem, ke koupeli II. třídy ručník.

Zvláštní utěradlo	—.10
Zvláštní ručník	—.05

Lázně ve vanách upraví lázeňský dle přání; přísně se zakazuje, aby si koupající sami spouštěli páru parními rourami.

Lázeňští hosté nejsou povinni více než dle výše uvedených cen platiti.

Za holení jedné osoby	—.06
Za střihání » »	—.15
Za operaci kuřích ok jedna osoba . .	—.20
Massage dle předpisu lékařského . . .	—.20
Lázeňskému za každou koupel zpropitného	—.05

Lázeňská správa.

Poznámka.

Ctění pp. hosté lázeňští se žádají, aby přihlásili se o byty ~~buď~~ u ředitelstva lázní v Houštce, pošta St. Boleslav, ~~aneb v centrální kanceláři firmy: Jan Stöhr a synové v Praze, Florenc č. 13. Palais Desfours.~~

LAZNĚ HOUŠTKA.

Jídelní List.

Polévky.

Bílá mozečková 8
Hnědá jaterní 8
» strouhaná . . . 8
Bouillon s vajíčkem . 12

Assietty.

Kaviár s citronem . . 40
Obložený chléb 25
Sardelové máslo . . . 15
1 sardinka olejová . . 8
1 » ruská . . . 6

Ryby.

Kapr na modro 40
Uhoř pečený 50
» smažený 50
» marinovaný . . 50

Zeleniny.

Květák s máslem . . . 40
Mrkev s řízkem 35

Saláty.

Hlávkový salát s vejci 20
Znojemské okurky . . 5
Okurkový salát 15

Hovězí maso.

Hovězí maso s rajskou omáčkou 20
Šťavnatá pečeně 40
Svíčková » se smet. a knedlík . . 45
Beefsteak 40
» s vejcem . . 45
» obložený . . 70
Rumsteak 50
Roastbeef 40
Roštěná dušená 50
Filet s madeira 50
Guláš 25
Maso po myslivecku . 30
Uzený jazyk s křenem 35

Zadělávané.

½ kuřete na paprice 50
Maso telecí na paprice 25
Mozeček s vejci 30
Husí játra 30
Holštýnské řízky . . . 45
Telecí steak 50
Řízky vídeňské 40
» dušené 45
» na paprice . . . 45
Telecí filet s chřestem 50

Pečeně.

½ kuřete pečeného . 50
» smaženého 50
Husa studená 40
Holub nadívaný 45
Vepřová se zelím . . 40
Skopová kýta 40
Telecí hrudí špikované 40
Panenská pečeně . . . 30
Uzené maso s hrach. kaší 35
Frankfurtská kýta . . . 40
Telecí od ledviny . . . 40

Zvěřina.

Koroptev 65
Srnčí kýta s kompot. 55
» zadělávané . . . 35
Zajíc na černo 34
Zaječí hřbet 50
» běh 45

Studená jídla.

Kapoun 35
Šunka pražská 40

Jídla moučná a z vajec.

Omeletta s ovocem . 40
Míchaná vejce 10
» » se sard. 30
» » se šunk. 30

Višňové knedlíky . . . 24
Mandlový dort 20
Linecký dort 20

Sýr.

Ementálský 12
Harrachovský 12
Imperial 15
Gorgonzolský 15

Likéry.

Koňak 15
Rum 10
Slívovice 6
Kmínka. 6
Alpská 6

Obědy v předplacení 50

Černá káva (Piccolo šálek Mocca) 8
Černá káva v sklenici 12
Bílá » v sklenici 12

Piva.

Plzeňské ½ l. 13
Brandýsský ležák . . . 7

Vína

nejlepších známek na skladě

Ceny pokojů.

Velký lázeňský dům	Salony				I. třída				II. třída				III. třída				Poznámka
	čísla. 20, 34.				čísla: 4, 5, 7, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23, 24, 25, 26, 30, 31, 32, 33, 35, 37, 38, 39.				čísla: 1, 2, 3, 9, 11, 12, 13, 22, 27, 28, 29, 36, 40, 41.				čísla: 42, 43, 44, 45. 46/47 v restauraci				
	duben květen září říjen		červen červenec srpen		duben květen září říjen		červen červenec srpen		duben květen září říjen		červen červenec srpen		duben květen září říjen		červen červenec srpen		
	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	zl.	kr.	
S 1. post. měsíč.	25	—	30	—	18	—	25	—	15	—	21	—	10	—	12	—	Ku posluze nepatří cídění obuvy a oděvů
» týdně	7	—	8	—	5	—	7	—	4	50	6	—	3	—	3	50	
» denně	1	30	1	50	—	90	1	30	—	80	1	—	—	50	—	60	
další post. měs.	3	—	4	—	4	—	4	—	3	—	3	—	—	—	—	—	
» » týdně	1	—	1	40	1	—	1	40	1	—	1	—	—	—	—	—	
Posluha měs.	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	—	—	Tyto pokoje bez posluhy		
» týdně	—	70	—	70	—	70	—	70	—	70	—	70	—	—	detto	detto	

☛ Rodinné byty ve vilách o 2 i 3 pokojích a kuchyni na celou saisonu neb měsíčně nutno před otevřením saisony sobě zabezpečiti. Ceny velmi mírné. ☚